

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (osmo vijeće)

13. lipnja 2024.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Poljoprivreda – Zajednička poljoprivredna politika (ZPP) – Programi potpore – Izravna plaćanja poljoprivrednicima – Uredba (EU) br. 1307/2013 – Članak 4. stavak 1. točke (b) i (c) – Pojam ‚poljoprivredno gospodarstvo‘ – Upravljanje od strane poljoprivrednika – Pojam ‚poljoprivredna djelatnost‘ – Članak 33. stavak 1. – Pojam ‚poljoprivredna površina na raspolaganju poljoprivredniku na datum koji odredi država članica‘ za potrebe aktiviranja pravâ na plaćanje – Sezonsko ustupanje, uz naknadu, parcela zemljišta u vlasništvu poljoprivrednika korisnicima koji su zaduženi za održavanje tih parcela i berbu”

U predmetu C-731/22,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Bundesverwaltungsgericht (Savezni upravni sud, Austrija), odlukom od 25. studenoga 2022., koju je Sud zaprimio istog dana, u postupku

IJ und PO GesBR,

IJ

protiv

Agrarmarkt Austria,

SUD (osmo vijeće),

u sastavu: N. Piçarra (izvjestitelj), predsjednik vijeća, N. Jääskinen i M. Gavalec, suci,

nezavisni odvjetnik: M. Campos Sánchez-Bordona,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani dio postupka,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za Agrarmarkt Austria, M. Borotschnik, u svojstvu agenta,
- za austrijsku vladu, A. Posch, J. Schmoll i A. Kögl, u svojstvu agenata,

* Jezik postupka: njemački

- za španjolsku vladu, A. Pérez-Zurita Gutiérrez, u svojstvu agenta,
- za Europsku komisiju, A. C. Becker i A. Sauka, u svojstvu agenata,

odlučivši, nakon što je saslušao nezavisnog odvjetnika, da u predmetu odluči bez mišljenja,
donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 4. stavka 1. točaka (b) i (c) i članka 33. stavka 1. Uredbe (EU) br. 1307/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o utvrđivanju pravila za izravna plaćanja poljoprivrednicima u programima potpore u okviru zajedničke poljoprivredne politike i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 637/2008 i Uredbe Vijeća (EZ) br. 73/2009 (SL 2013., L 347, str. 608. i ispravak 2016., L 130, str. 7.).
- 2 Zahtjev je upućen u okviru spora između IJ und PO GesBR, koji je djelovao kao civilno društvo do 2020., a od 2021. samo kao fizička osoba IJ (u daljnjem tekstu zajedno: IJ), i Agrarmarkta Austria (u daljnjem tekstu: AMA), pravne osobe austrijskog prava koja djeluje kao agencija za plaćanje potpora poljoprivrednicima, u vezi s trima odlukama kojima je AMA odbila osobi IJ dodijeliti izravna plaćanja za godine 2019. do 2021.

Pravni okvir

Pravo Unije

Uredba (EZ) br. 1782/2003

- 3 Uredba Vijeća (EZ) br. 1782/2003 od 29. rujna 2003. o zajedničkim pravilima za programe izravne potpore u sklopu zajedničke poljoprivredne politike i o uvođenju određenih programa potpore poljoprivrednicima te o izmjeni uredaba (EEZ) br. 2019/93, (EZ) br. 1452/2001, (EZ) br. 1453/2001, (EZ) br. 1454/2001, (EZ) br. 1868/94, (EZ) br. 1251/1999, (EZ) br. 1254/1999, (EZ) br. 1673/2000, (EEZ) br. 2358/71 i (EZ) br. 2529/2001 (SL 2003., L 270, str. 1.), stavljena je izvan snage Uredbom Vijeća (EZ) br. 73/2009 od 19. siječnja 2009. o utvrđivanju zajedničkih pravila za programe izravne potpore za poljoprivrednike u okviru zajedničke poljoprivredne politike i utvrđivanju određenih programa potpore za poljoprivrednike, o izmjeni uredaba (EZ) br. 1290/2005, (EZ) br. 247/2006, (EZ) br. 378/2007 i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1782/2003 (SL 2009., L 30, str. 16.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 3. svezak 19, str. 199.). Članak 44. Uredbe br. 1782/2003, naslovljen „Korištenje pravima na plaćanje”, u stavcima 2. i 3. predviđao je:

„2. ‚prihvatljivi hektar’ znači bilo koja poljoprivredna površina na poljoprivrednom gospodarstvu koja se koristi kao obradivo zemljište i trajni pašnjak, osim trajnih nasada, šuma ili površina koje se koriste za nepoljoprivrednu djelatnost.

3. Poljoprivrednik prijavljuje parcele koje odgovaraju prihvatljivim površinama povezanim s bilo kojim pravom na plaćanje. Osim u slučaju više sile ili izvanrednih okolnosti, te parcele na

raspolaganju su poljoprivredniku u razdoblju od najmanje deset mjeseci, koje počinje teći od datuma koji odredi država članica, ali ne prije 1. rujna kalendarske godine koja prethodi godini u kojoj je podnesen zahtjev za sudjelovanje u programu jedinstvenih plaćanja.” [neslužbeni prijevod]

Uredba br. 1307/2013

- 4 Uvodna izjava 10. Uredbe br. 1307/2013, koja je stavljena izvan snage Uredbom (EU) 2021/2115 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. prosinca 2021. o utvrđivanju pravila o potpori za strateške planove koje izrađuju države članice u okviru zajedničke poljoprivredne politike (strateški planovi u okviru ZPP-a) i koji se financiraju iz Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi (EFJP) i Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) te o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 1305/2013 i (EU) br. 1307/2013 (SL 2021., L 435, str. 1. i ispravci SL 2022., L 181, str. 35. i SL 2022., L 227, str. 136.), ali je *ratione temporis* primjenjiva na glavni postupak, glasi:

„Iskustvo stečeno u provođenju različitih programa potpore poljoprivrednicima pokazalo je da je potpora u određenom broju slučajeva dodijeljena fizičkim ili pravnim osobama čija poslovna namjena nije bila, ili je bila samo marginalno usmjerena na poljoprivrednu djelatnost. Kako bi se osigurala bolja usmjerenost potpore, države članice trebale bi se suzdržati od dodjele izravnih plaćanja određenim fizičkim i pravnim osobama osim ako te osobe mogu pokazati da njihova poljoprivredna djelatnost nije marginalna. Države članice bi, nadalje, trebale imati mogućnost ne dodijeliti izravna plaćanja drugim fizičkim ili pravnim osobama čija je poljoprivredna aktivnost marginalna. Međutim, državama članicama trebalo bi se dopustiti da dodijele izravna plaćanja manjim poljoprivrednicima kojima je to honorarni posao jer ti poljoprivrednici izravno doprinose vitalnosti ruralnih područja. [...]”

- 5 Članak 1. te uredbe, naslovljen „Područje primjene”, glasio je:

„Ovom se uredbom utvrđuju:

- (a) zajednička pravila o plaćanjima koja se izravno dodjeljuju poljoprivrednicima u okviru programa potpore navedenih u Prilogu I. (,izravna plaćanja’);

[...]”

- 6 Članak 4. navedene uredbe, naslovljen „Definicije i povezane odredbe”, glasio je:

„1. Za potrebe ove uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

[...]

- (b) ‚poljoprivredno gospodarstvo’ znači sve jedinice koje se upotrebljavaju za poljoprivredne djelatnosti i kojima upravlja poljoprivrednik, a koje se nalaze na državnom području iste države članice;

(c) ‚poljoprivredna djelatnost’ znači:

- i. proizvodnja, uzgoj ili sadnja poljoprivrednih proizvoda, uključujući žetvu [(odnosno berbu)], mužnju, životinje za rasplod i držanje stoke za potrebe uzgoja, ili

- ii. održavanje poljoprivrednog zemljišta u stanju pogodnom za ispašu ili uzgoj bez pripremnih radnji koje izlaze iz okvira uobičajenih poljoprivrednih metoda i strojeva, utemeljenih na kriterijima koje određuju države članice na temelju okvira koji je utvrdila [Europska k]omisija, ili
- iii. provođenje minimalne aktivnosti, definirane od strane država članica, na poljoprivrednim površinama koje se prirodno održavaju u stanju pogodnom za pašu ili uzgoj;

[...]

- (e) ‚poljoprivredna površina‘ znači bilo koja površina koja se koristi kao obradivo zemljište, trajni travnjak i trajni pašnjak ili trajni nasad;

[...]

2. Države članice:

[...]

- (b) kad je to primjenjivo u državi članici, određuju minimalne aktivnosti koje treba provesti na poljoprivrednim površinama koje se prirodno održavaju u stanju pogodnom za ispašu ili uzgoj, kako je navedeno u stavku 1. točki (c) podtočki iii.;

[...]”

7 Stavak 1. članka 9. iste uredbe, pod nazivom „Aktivni poljoprivrednik”, glasio je:

„Izravna plaćanja ne dodjeljuju se fizičkim ili pravnim osobama ili skupinama fizičkih ili pravnih osoba čije se poljoprivredne površine pretežno prirodno održavaju u stanju pogodnom za pašu ili uzgoj i koji na tim površinama ne obavljaju minimalnu aktivnost definiranu od strane država članica u skladu s člankom 4. stavkom. 2. točkom (b).”

8 Članak 32. Uredbe br. 1307/2013, naslovljen „Aktiviranje prava na plaćanje po prihvatljivom hektaru”, predviđao je:

„1. Potpora u okviru programa osnovnih plaćanja dodjeljuje se poljoprivrednicima, putem prijave u skladu s člankom 33. stavkom 1., nakon aktiviranja prava na plaćanje po prihvatljivom hektaru u državi članici u kojoj su dodijeljena. Aktiviranjem prava na plaćanje ostvaruje se pravo na godišnju isplatu ondje utvrđenih iznosa [...].

2. Za potrebe ove glave ‚prihvatljivi hektar‘ znači:

- (a) bilo koja poljoprivredna površina na poljoprivrednom gospodarstvu, uključujući područja koja nisu bila u dobrom poljoprivrednom stanju na dan 30. lipnja 2003. u državama članicama koje su pristupile Uniji 1. svibnja 2004., a koje su prilikom pristupanja odlučile primjenjivati program jedinstvenih plaćanja po površini, koja se koristi za obavljanje poljoprivredne djelatnosti ili, ako se površina koristi i za nepoljoprivredne djelatnosti, površina koja se pretežno koristi za obavljanje poljoprivrednih djelatnosti; [...]

[...]”

- 9 Članak 33. te uredbe, naslovljen „Prijavljivanje prihvatljivih hektara”, u svojem je stavku 1. predviđao:

„Za potrebe aktiviranja prava na plaćanje predviđenih člankom 32. stavkom 1. poljoprivrednik prijavljuje parcele koje odgovaraju prihvatljivim hektarima povezanim s bilo kojim pravom na plaćanje. Osim u slučaju više sile ili izvanrednih okolnosti, prijavljene parcele na raspolaganju su poljoprivredniku na datum koji utvrđuje država članica [...]

Austrijsko pravo

- 10 Članak 20. Verordnungs des Bundesministers für Land- und Forstwirtschaft, Umwelt und Wasserwirtschaft mit horizontalen Regeln für den Bereich der Gemeinsamen Agrarpolitik (Horizontale GAP-Verordnung) (Uredba saveznog ministra poljoprivrede, šumarstva, okoliša i vodnog gospodarstva koja sadržava horizontalna pravila u području zajedničke poljoprivredne politike (Horizontalna uredba o ZPP-u), BGBl. II, 100/2015), naslovljen „Površine koje se koriste za nepoljoprivredne djelatnosti”, u stavku 3. predviđa:

„Prihvatljive površine, u smislu članka 17. stavka 1., u svakom slučaju ne uključuju popločane ili građevinske površine, šljunčare, kamenolome, parkove, terene za odmor i rekreaciju, nasade božićnih drveća, trajne površine za manevriranje i skladištenje kao ni živice, šume i zidove, pod uvjetom da nisu obuhvaćeni člankom 18. točkama 1. ili 2.”

- 11 Članak 23. Horizontalne uredbe o ZPP-u, naslovljen „Posebne odredbe koje se primjenjuju na određena korištenja”, u stavku 1. određuje:

„Relevantni datum, na koji prihvatljive površine, u skladu s člankom 33. stavkom 1. [Uredbe br. 1307/2013], za potrebe aktiviranja prava na plaćanja moraju biti na raspolaganju poljoprivredniku, jest 9. lipnja godine podnošenja zahtjeva o kojemu je riječ. [...]

Glavni postupak i prethodno pitanje

- 12 Osoba IJ svake je godine, od 2019. do 2021., podnijela zahtjev za dodjelu izravnih plaćanja za zemljište u njezinu vlasništvu površine 1,0840 hektara obradivog zemljišta koje se koristi isključivo za uzgoj povrća na otvorenom na polju i koje je podijeljeno na parcele različitih veličina (u daljnjem tekstu: predmetna površina). Osoba IJ odgovorna je za obradu tla, planiranje kultura i uzgoj povrća. Na početku sezone osoba IJ te parcele ustupa korisnicima koji su zaduženi za njihovo održavanje i berbu te se sama koristi jednom od navedenih parcela kako bi omogućila novim korisnicima da se upoznaju s primjenjivim standardom.
- 13 Od ustupanja parcela korisnicima, u zamjenu za plaćanje „sezonskog doprinosa” osobi IJ, ti su korisnici, na temelju sporazuma o korištenju sklopljenog s osobom IJ, obvezni održavati te parcele u skladu sa smjernicama o ekološkom uzgoju i redovito uklanjati korov tijekom cijele sezone uzgoja. Iz odluke kojom se upućuje prethodno pitanje proizlazi da je predmetna površina 9. lipnja svake godine u kojoj je podnesen zahtjev – a to je datum koji je relevantan datum za primjenu članka 33. stavka 1. Uredbe br. 1307/2013 i koji je utvrđen člankom 23. stavkom 1. Horizontalne uredbe o ZPP-u – bila „pod skrbi” tih korisnika.

- 14 Tijekom razdoblja u kojem su parcele „pod skrbi” navedenih korisnika, osoba IJ vodi brigu o navodnjavanju tih parcela u skladu s vlastitim kriterijima. Osim toga, ona si pridržava mogućnost da s tih parcela ukloni korov na trošak korisnikâ, ako oni to ne učine. U slučaju duže odsutnosti, ti su korisnici dužni pronaći zamjenu koja mora održavati njihovu parcelu i obaviti berbu, za koju osoba IJ ne daje nikakva jamstva „zbog nepredvidljivosti prirodnih uvjeta”.
- 15 Nakon kontrole na terenu provedene 13. srpnja 2021., AMA je, pozivajući se na članak 20. stavak 3. Horizontalne uredbe o ZPP-u, kvalificirala predmetnu površinu kao „teren za razonodu” koji nije prihvatljiv za dodjelu izravnih plaćanja uz obrazloženje da su korisnici održavali parcele i obavljali berbu u svoje slobodno vrijeme, a da njihova namjera pritom nije bila sustavna proizvodnja za potrebe opskrbe stanovništva, na što je ponajprije usmjerena poljoprivredna djelatnost koja je obuhvaćena ZPP-om.
- 16 AMA je odlukama od 10. siječnja 2022., kao prvo, odbila dodijeliti izravna plaćanja za predmetnu površinu za godine podnošenja zahtjeva od 2019. do 2021., kao drugo, zatražila povrat već isplaćenih plaćanja i, kao treće, izrekla sankcije osobi IJ jer ta površina, od dana ustupanja korisnicima parcela od kojih se sastoji, više nije bila „na raspolaganju” osobi IJ u smislu članka 33. stavka 1. Uredbe br. 1307/2013. Pozivajući se osobito na presudu od 14. listopada 2010., Landkreis Bad Dürkheim (C-61/09, EU:C:2010:606), AMA smatra da osoba IJ na dan 9. lipnja svake godine u kojoj je podnijela zahtjev više nije uživala dovoljnu autonomiju u obavljanju svoje poljoprivredne djelatnosti na navedenoj površini. Usto, budući da korisnici parcela „zadržavaju urod”, oni ne rade u ime, za račun i na rizik osobe IJ, suprotno onomu što se zahtijeva tom sudskom praksom.
- 17 Osoba IJ podnijela je Bundesverwaltungsgerichtu (Savezni upravni sud, Austrija), sudu koji je uputio zahtjev, tužbu protiv odluka AMA-e od 10. siječnja 2022., tvrdeći da joj predmetne parcele – između trenutka kada su ustupljene korisnicima do trenutka kada korisnici obavljaju berbu – ostaju „na raspolaganju”, u smislu članka 33. stavka 1. Uredbe br. 1307/2013, s obzirom na to da je ona ta koja je osobito zadužena za obradu tla na tim parcelama, njihovo navodnjavanje i opskrbu cjelokupnim sjemenom i sadnicama. U tim okolnostima, obveza korisnika da tijekom tog razdoblja sami održavaju svoju parcelu samo je marketinška mjera čije nepoštovanje može dovesti do smanjenja uroda ili pada njegove kvalitete.
- 18 Prema mišljenju suda koji je uputio zahtjev, nema sumnje da je ispunjen prvi uvjet iz članka 4. stavka 1. točke (b) Uredbe br. 1307/2013 za utvrđenje „poljoprivrednog gospodarstva”, odnosno da se površina smještena na državnom području iste države članice upotrebljava „za poljoprivredne djelatnosti”, s obzirom na to da se površina o kojoj je riječ upotrebljava za uzgoj poljoprivrednih proizvoda (povrća). Stoga je, prema mišljenju tog suda, kvalifikacija te površine kao „terena za razonodu”, koju je izvršila AMA, netočna jer se temelji na tumačenju članka 20. stavka 3. Horizontalne uredbe o ZPP-u koje nije u skladu s pravom Unije.
- 19 S druge strane, s obzirom na presudu od 14. listopada 2010., Landkreis Bad Dürkheim (C-61/09, EU:C:2010:606), navedeni sud dvoji o tome je li u ovom slučaju ispunjen drugi uvjet iz tog članka 4. stavka 1. točke (b), odnosno uvjet da predmetnom površinom „upravlja poljoprivrednik”, s obzirom na to da se, u skladu s tom presudom, poljoprivredna djelatnost na toj površini mora obavljati „u ime i za račun” tog poljoprivrednika. U tom pogledu ističe da je takav uvjet Sud utvrdio u slučaju koji je vrlo različit od predmetnog slučaja, u kojem se prije svega radilo o izbjegavanju situacije u kojoj više poljoprivrednika tvrdi da su parcele o kojima je riječ dio njihovih poljoprivrednih gospodarstava. Stoga se takav uvjet, prema mišljenju suda koji je uputio zahtjev, „ne nameće u jednakoj mjeri”.

- 20 Usto, sud koji je uputio zahtjev dvoji o tome je li u ovom slučaju ispunjen uvjet predviđen člankom 33. stavkom 1. Uredbe br. 1307/2013, koji se odnosi na to da parcele koje je osoba IJ prijavila za potrebe aktiviranja prava na plaćanje moraju biti „na [njezinu] raspolaganju” 9. lipnja svake godine za koju je podnesen zahtjev, s obzirom na to da su na taj datum te parcele bile „pod skrbi” korisnikâ.
- 21 Taj sud ističe da nijedna od presuda Suda u tom području ne pokriva ovu situaciju „u svim detaljima”. Međutim, smatra da najvažniji argumenti idu u prilog kvalifikaciji predmetne površine kao „prihvatljivog hektara”, u smislu članka 32. stavka 2. Uredbe br. 1307/2013, na temelju kojeg se može ostvariti pravo na dodjelu predmetnih izravna plaćanja. Naime, prema njegovu mišljenju, osoba IJ zadržava ovlast raspolaganja kao i dovoljnu autonomiju u obavljanju svoje poljoprivredne djelatnosti na predmetnoj površini s obzirom na to da slobodno odabire korisnike parcela te površine i da tijekom razdoblja uzgoja utječe na rezultate berbe tako što obavlja pripreme radove, navodnjava navedene površine, uklanja, prema potrebi, korov i održava istu površinu u stanju pogodnom za uzgoj navedenog povrća, čak i ako ne obavlja berbu.
- 22 U tim je okolnostima Bundesverwaltungsgericht (Savezni upravni sud) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeće prethodno pitanje:

„Trebâ li članak 4. stavak 1. točke (b) i (c) u vezi s člankom 33. stavkom 1. Uredbe 1307/2013 tumačiti na način da se smatra da poljoprivrednik upravlja površinom i da mu je ona na raspolaganju ako se ta površina, iako je u poljoprivrednikovu posjedu te poljoprivrednik početno obrađuje tlo, sije i redovno navodnjava usjeve, podijeli na parcele različitih veličina te se u razdoblju od prije početka sezone (u travnju odnosno početkom svibnja) do kraja sezone (u listopadu) ustupi radi održavanja i berbe različitim korisnicima za fiksnu naknadu, a poljoprivrednik ne sudjeluje izravno u pobranom urodu?”

O prethodnom pitanju

- 23 Svojim jedinim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 4. stavak 1. točke (b) i (c) u vezi s člankom 33. stavkom 1. Uredbe br. 1307/2013 tumačiti na način da im se protivi to da poljoprivrednik prima izravna plaćanja iz članka 1. točke (a) te uredbe za površinu čiji je vlasnik i to da se ta površina kvalificira kao „poljoprivredno gospodarstvo kojim upravlja” taj poljoprivrednik i koje mu je „na raspolaganju”, kada se, s jedne strane, parcele od kojih se navedena površina sastoji ustupaju korisnicima koje je navedeni poljoprivrednik odabrao i koji su, u zamjenu za plaćanje fiksne naknade, zaduženi za održavanje tih parcela i berbu te kada, s druge strane, isti poljoprivrednik, bez prava na rezultate te berbe, početno obrađuje tlo, sije i redovito navodnjava navedene parcele te ih čak i održava u slučaju da ti korisnici to propuste učiniti.
- 24 Pojam „poljoprivredno gospodarstvo” definiran je u članku 4. stavku 1. točki (b) Uredbe br. 1307/2013 kao „sve jedinice koje se upotrebljavaju za poljoprivredne djelatnosti i kojima upravlja poljoprivrednik, a koje se nalaze na državnom području iste države članice”.
- 25 Iz samog teksta te odredbe proizlazi da se za postojanje „poljoprivrednog gospodarstva” zahtijeva ispunjenje dvaju kumulativnih uvjeta. Prvi je uvjet da se površine o kojima je riječ, koje se nalaze na državnom području iste države članice, upotrebljavaju za „poljoprivredne djelatnosti” u smislu tog članka 4. stavka 1. točke (c). Drugi je uvjet taj da poljoprivrednik „upravlja” tim površinama.

- 26 Kad je riječ o prvom uvjetu, nesporno je da je predmetna površina, koja jest „poljoprivredna površina” u smislu članka 4. stavka 1. točke (e) Uredbe br. 1307/2013, isključivo namijenjena uzgoju povrća na otvorenom. Iz toga slijedi da je ta djelatnost obuhvaćena člankom 4. stavkom 1. točkom (c) podtočkom i. te uredbe kao proizvodnja, uzgoj ili sadnja poljoprivrednih proizvoda, uključujući berbu.
- 27 Kao što je to Komisija istaknula u svojim pisanim očitovanjima, tim se člankom 4. stavkom 1. točkom (c) ne zahtijeva da se ta djelatnost, kako bi je se kvalificiralo kao „poljoprivrednu djelatnost”, obavlja samo tijekom razdoblja rada koja se smatraju uobičajenima, a ne u slobodno vrijeme, niti da poljoprivrednik sâm obavlja berbu ili da zadržava urod. Tom se odredbom također ne zahtijeva ni to da je isključiva svrha „poljoprivredne djelatnosti” sustavna proizvodnja radi opskrbe stanovništva. U tom je pogledu dovoljno istaknuti da je, na temelju podtočke ii. navedene odredbe, „održavanje poljoprivrednog zemljišta u stanju pogodnom za ispašu ili uzgoj bez pripremnih radnji koje izlaze iz okvira uobičajenih poljoprivrednih metoda i strojeva, utemeljenih na kriterijima koje određuju države članice na temelju okvira koji je utvrdila Komisija” također „poljoprivredna djelatnost” u smislu iste odredbe.
- 28 Kad je riječ o drugom uvjetu o kojem ovisi postojanje „poljoprivrednog gospodarstva” u smislu članka 4. stavka 1. točke (b) Uredbe br. 1307/2013, odnosno uvjetu da površinama koje se upotrebljavaju „za poljoprivredne djelatnosti [...] upravlja poljoprivrednik”, Sud je već pojasnio da takav uvjet ne podrazumijeva da poljoprivrednik ima neograničenu ovlast raspolaganja površinom o kojoj je riječ u okviru njezine uporabe u poljoprivredne svrhe. Dovoljno je da poljoprivrednik u odnosu na tu površinu ima dovoljnu autonomiju odnosno određenu ovlast odlučivanja za obavljanje svoje poljoprivredne djelatnosti, što je na sudu koji je uputio zahtjev da ocijeni s obzirom na sve okolnosti slučaja (vidjeti u tom smislu presude od 14. listopada 2010., Landkreis Bad Dürkheim (C-61/09, EU:C:2010:606, t. 61. do 62., i od 7. travnja 2022., Avio Lucos, C-116/20, EU:C:2022:273, t. 49. i 50.).
- 29 Usto, iz članka 9. stavka 1. Uredbe br. 1307/2013, u vezi s njezinom uvodnom izjavom 10., proizlazi da se za potrebe dodjele izravnih plaćanja iz članka 1. točke (a) te uredbe kao „aktivni poljoprivrednik”, u smislu prve od tih odredbi, mogu kvalificirati fizičke ili pravne osobe ili skupine fizičkih i pravnih osoba čije se poljoprivredne površine „pretežno prirodno održavaju u stanju pogodnom za pašu ili uzgoj” i koje na tim površinama obavljaju „minimalnu aktivnost”, koju prema potrebi definiraju države članice u skladu sa zajedničkim tumačenjem odredbi članka 4. stavka 2. točke (b) i članka 4. stavka 1. točke (c) podtočke iii. navedene uredbe.
- 30 Osim toga, u vezi s dvama uvjetima iz članka 4. stavka 1. točke (b) Uredbe br. 1307/2013, člankom 33. stavkom 1. te uredbe zahtijeva se da su, za potrebe aktiviranja prava na izravna plaćanja predviđenog člankom 32. stavkom 1. navedene uredbe – osim u slučaju više sile ili izvanrednih okolnosti – parcele poljoprivredne površine na poljoprivrednom gospodarstvu prijavljene kao „prihvatljivi hektari” također „na raspolaganju [...] poljoprivredniku na datum koji utvrđuje država članica”. Pojam „prihvatljivi hektari” definiran je u tom članku 32. stavku 2. točki (a) kao bilo koja poljoprivredna površina na poljoprivrednom gospodarstvu koja se koristi za obavljanje poljoprivredne djelatnosti ili, ako se površina koristi i za nepoljoprivredne djelatnosti, površina koja se pretežno koristi za obavljanje poljoprivrednih djelatnosti.
- 31 Sud je već protumačio članak 44. stavke 2. i 3. Uredbe br. 1782/2003 na način da se poljoprivredna djelatnost na površini mora obavljati u ime i za račun poljoprivrednika, što je na sudu koji je uputio zahtjev da provjeri (presuda od 14. listopada 2010., Landkreis Bad Dürkheim, C-61/09, EU:C:2010:606, t. 69.).

- 32 Međutim, pod pretpostavkom da bit tih odredbi odgovara odredbama članka 32. stavka 2. i članka 33. stavka 1. Uredbe br. 1307/2013, valja istaknuti da je uvjet spomenut u prethodnoj točki, koji ne proizlazi iz teksta tih dviju potonjih odredbi, Sud utvrdio u okviru spora između njemačkog tijela, koje je ekvivalent AMA-e, i javnog tijela, odnosno Landkreisa Bad Dürkheim (okrug Bad Dürkheim, Njemačka), koje je s jednom poljoprivrednicom sklopilo ugovor kojim se ona, u zamjenu za plaćanje fiksne naknade, obvezala održavati i iskoristavati određene površine od kojih je jedan dio bio u vlasništvu savezne zemlje, a drugi je pripadao drugim vlasnicima koji su odobrili ispašu radi zaštite prirode. Ta je poljoprivrednica radi dodjele prava na plaćanje u okviru programa jedinstvenih plaćanja prijavila te površine kao dio svojeg poljoprivrednog gospodarstva, a to je tijelo odbilo njezin zahtjev uz obrazloženje da se navedene površine ne mogu kvalificirati kao „prihvatljivi hektar” u smislu članka 44. stavka 2. Uredbe br. 1782/2003.
- 33 Sud je najprije presudio da je ključno da, u takvoj situaciji, površine o kojima je riječ nisu predmet nikakve poljoprivredne djelatnosti koju obavlja treća osoba, kako bi se izbjegla situacija u kojoj više poljoprivrednika tvrdi da su te površine dio njihovih gospodarstava. Sud je zatim tu odredbu protumačio na način da joj se ne protivi to da se dijelom poljoprivrednog gospodarstva smatra površina koja je poljoprivredniku besplatno stavljena na raspolaganje za određeno korištenje tijekom ograničenog razdoblja, uz poštovanje ciljeva zaštite prirode, pod uvjetom da taj poljoprivrednik može takvu površinu upotrebljavati za svoju poljoprivrednu djelatnost s dovoljnom autonomijom u razdoblju od najmanje deset mjeseci (presuda od 14. listopada 2010., Landkreis Bad Dürkheim, C-61/09, EU:C:2010:606, t. 66. i 71. druga alineja).
- 34 U skladu s tom sudskom praksom, privremeno ustupanje, u zamjenu za fiksnu naknadu, poljoprivredne površine različitim korisnicima koje poljoprivrednik slobodno odabere kako bi obavljali određene zadatke koji su obuhvaćeni pojmom „poljoprivredna djelatnost” ne može biti prepreka pravu tog poljoprivrednika na „izravna plaćanja” na temelju članka 4. stavka 1. točaka (b) i (c) u vezi s člankom 33. stavkom 1. Uredbe br. 1307/2013. Naime, kao što je to Komisija istaknula u svojim pisanim očitovanjima, za utvrđivanje povezanosti između poljoprivredne površine i poljoprivrednog gospodarstva nekog poljoprivrednika odlučujuće je to da, s jedne strane, taj poljoprivrednik može jamčiti da se takva površina stvarno koristi za obavljanje poljoprivredne djelatnosti i, s druge strane, da može osigurati poštovanje materijalnih zahtjeva u vezi s obavljanjem te poljoprivredne djelatnosti.
- 35 Kada su ta dva uvjeta ispunjena, mora se smatrati da poljoprivrednom površinom „upravlja poljoprivrednik” i da mu je ona „na raspolaganju”. Također, mora je se kvalificirati kao „prihvatljivi hektar” za ta plaćanja, čak i ako je na datum koji je odredila država članica o kojoj je riječ „pod skrbi” korisnikâ koje je odabrao poljoprivrednik. Usto, budući da takav poljoprivrednik na toj površini obavlja barem minimalnu poljoprivrednu djelatnost u smislu članka 9. stavka 1. te uredbe, u vezi s njezinom uvodnom izjavom 10., mora ga se kvalificirati kao „aktivnog poljoprivrednika” za potrebe dodjele izravnih plaćanja iz članka 1. točke (a) navedene uredbe.
- 36 U ovom slučaju iz odluke kojom se upućuje prethodno pitanje proizlazi da, s jedne strane, osoba IJ obrađuje tlo, planira kulture i uzgaja povrće, prije nego što različite parcele predmetne površine ustupi odabranim korisnicima radi održavanja i berbe, te preuzima i obvezu navodnjavanja tih parcela. S druge strane, ti korisnici, na temelju sporazuma o uporabi sklopljenog s osobom IJ, preuzimaju „odgovornost”, među ostalim, za redovito uklanjanje korova te su obvezni poštovati smjernice o ekološkom uzgoju. Stoga se čini, podložno provjerama koje mora izvršiti sud koji je uputio zahtjev, da predmetna površina ispunjava kriterije navedene u točkama 34. i 35. ove presude i da je osoba IJ „aktivni poljoprivrednik” u smislu članka 9. Uredbe br. 1307/2013, u vezi s njezinim člankom 4. stavkom 1. točkom (b).

- 37 U tom pogledu valja dodati da se u odluci kojom se upućuje prethodno pitanje ne navodi da u glavnom postupku postoji ikakva opasnost od toga da će zahtjev za izravna plaćanja, za predmetnu površinu, podnijeti ijedan drugi poljoprivrednik osim osobe IJ. U tom se smislu ovaj predmet razlikuje od predmeta u kojem je donesena presuda od 14. listopada 2010., Landkreis Bad Dürkheim (C-61/09, EU:C:2010:606). Stoga, pod pretpostavkom da članak 32. stavak 2. i članak 33. stavak 1. Uredbe br. 1307/2013 treba tumačiti na isti način na koji je Sud u toj presudi protumačio članak 44. stavke 2. i 3. Uredbe br. 1782/2003, u smislu da se njima, u situaciji poput one u kojoj je donesena navedena presuda, zahtijeva da se poljoprivredna djelatnost na predmetnim površinama obavlja u ime i za račun poljoprivrednika koji traži izravna plaćanja, takav zahtjev u ovom predmetu nije primjenjiv (vidjeti analogijom presudu od 17. prosinca 2020., Land Berlin (Prava na plaćanje povezana sa ZPP-om) (C-216/19, EU:C:2020:1046, t. 43. do 44.).
- 38 S obzirom na prethodno navedeno, na postavljeno pitanje valja odgovoriti tako da članak 4. stavak 1. točke (b) i (c) u vezi s člankom 33. stavkom 1. Uredbe br. 1307/2013 treba tumačiti na način da im se ne protivi to da poljoprivrednik prima izravna plaćanja iz članka 1. točke (a) te uredbe za površinu čiji je vlasnik i to da se ta površina kvalificira kao „poljoprivredno gospodarstvo kojim upravlja” taj poljoprivrednik i koje mu je „na raspolaganju”, kada se, s jedne strane, parcele od kojih se navedena površina sastoji ustupaju korisnicima koje je navedeni poljoprivrednik odabrao i koji su, u zamjenu za plaćanje fiksne naknade, zaduženi za održavanje tih parcela i berbu te kada, s druge strane, isti poljoprivrednik, bez prava na rezultate te berbe, početno obrađuje tlo, sije i redovito navodnjava navedene parcele te ih čak i održava u slučaju da ti korisnici to propuste učiniti.

Troškovi

- 39 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (osmo vijeće) odlučuje:

Članak 4. stavak 1. točke (b) i (c) u vezi s člankom 33. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 1307/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o utvrđivanju pravila za izravna plaćanja poljoprivrednicima u programima potpore u okviru zajedničke poljoprivredne politike i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 637/2008 i Uredbe Vijeća (EZ) br. 73/2009

treba tumačiti na način da im se:

ne protivi to da poljoprivrednik prima izravna plaćanja iz članka 1. točke (a) te uredbe za površinu čiji je vlasnik i to da se ta površina kvalificira kao „poljoprivredno gospodarstvo kojim upravlja” taj poljoprivrednik i koje mu je „na raspolaganju”, kada se, s jedne strane, parcele od kojih se navedena površina sastoji ustupaju korisnicima koje je navedeni poljoprivrednik odabrao i koji su, u zamjenu za plaćanje fiksne naknade, zaduženi za održavanje tih parcela i berbu te kada, s druge strane, isti poljoprivrednik, bez prava na rezultate te berbe, početno obrađuje tlo, sije i redovito navodnjava navedene parcele te ih čak i održava u slučaju da ti korisnici to propuste učiniti.

Potpisi